

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De institutis coenobiorum

Cassianus, Johannes

[Basel], nach Sept. 1485

Collatio prima Abbatis Ioseph de amicicia

[urn:nbn:de:bsz:31-306702](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-306702)

Collatio xv Abbatis Nesterotis.

Reuelatio de perfecte castitatis experimento. Cap. x.

Sicut ut diximus quod diximus vel testimonijs veterum vel diuinis oraculis approbemus. quod beatus Pafantius vel de admiratiōe signorum vel de gratia senserit puritatis immo quid angeli reuelatione cognouerit ipsius verbis atque experimentis rectius proferemus. Hic namque ita multis vigens annis districtiōne precipua. ut crederet se etiam carnalis concupiscentie laqueis penitus absolutum. eo quod cunctis infestationibus demonum. quibus diu aperteque conflixerat. superiorem se factum esse sentiret. dum aduenientibus viris sanctis pulmentum senticule quod illi adherant nominatim prepararet. manus eius in clibano ut assolet flamma superuolitate combusta est. Quo facto tristificatus magnam modum cepit secus tacitus voluere. cur ignis inquit mecum non habet pacem. cum duriora mihi demonum cesserint prelia. aut quemadmodum me in illo metuendo examinis die per se transitarum ille ignis inextinguibilis. et inquit sitoz meritoz omnium non tenebit. cui nunc extrinsecus hic temporalis ac paruulus non peperit. Cumque estuanti huiusmodi cogitationibus atque tristitia sopor subitus obrepisset. adueniens angelus domini. cur inquit pafanti tristis es. quod nec duz pacatus tibi sit ignis iste terrenus. cum ad huc resideat in membris tuis carnalium motuum necdum purum excocta commotio. Cuius radices donec in tuis viuunt medullis. ignem istum materiale nequaquam tibi pacificum esse permittet. Quae utique innoxia alias sentire non poteris. nisi omnes internos motus his indicijs in temetipso experiaris extinctos. Tade et apprehende nudam et pulcherrimam virginem. et si illam tenens. tranquillitatem tui cordis in mobilem. estusque carnales pacificos in te senseris perdurasse. huius quoque visibilis flammae mitis atque innoxius in modum illorum trium in babilonia puerozum te allabet

attac. Itaque senex ex huiusmodi reuelatione percussus. non quidem experimenti diuinitus demonstrati pericula consuluit. sed interrogans conscientiam suam. et puritatem sui cordis examinans. nec adhuc potius castimonie sue huius probationis ponderi concipere coniectans. non mirum est ait. si cedentibus mihi immundorum spirituum prelijs. adustiones ignis quas dirissimis congressibus demonum inferiores esse credebam. adhuc aduersum me senserim sentientes. Maior quippe est virtus ac sublimior gratia. internam libidinem carnis extinguere. quam nequitas demonum extrinsecus irruentes. signo domini ac virtus altissime potentia subiugare. vel de obfessis corporibus nominis diuini inuocatione appellere. Hucusque abbas nesteros. oratione de vera carismatum operatione summam. nos ad cellam senis ioseph qui sex ferme milibus ab ipso aberat properantes. doctrine sue institutione profectus est.

Explicit collatio secunda abbatis nesterotis de carismatibus diuinis. Incipiunt capitula collationis prime abbatis ioseph de amicitia. Cap. i.

Quid a nobis abbas Ioseph permissus inquisit.

iij Disputatio eiusdem senis de infido amicitiarum genere.

iiij Unde indissolubilis amicitia sit.

v Interrogatio vtrum vtile aliqd etiam contra votum fratris effici debeat.

vi Responsio quod perpetua amicitia nisi inter perfectos stare non possit.

vii Quibus modis inuolabilis possit societas retentari.

viii Quoniam nihil charitati preponendum sit. nec iracundie postponendum.

ix Quibus de causis inter spirituales nascatur dissensio.

- ix De amputandis etiam spiritalibus causis discordiarum.
 - x De optimo examine veritatis.
 - xi De impossibile sit quæquam quæ proprio fidei iudicio diaboli illusionem non decipi.
 - xii De ob causam non debeant inferiores in collatione contemni.
 - xiii De charitas non solum res dei sed etiam deus sit.
 - xiiii De gradibus charitatis.
 - xv De his qui vel suam vel fratrum commotionem dissimulatione corroborant.
 - xvi De eo quod si frater adversum nos aliquid habeat simultatis. muneris orationum nostrarum a domino respiciantur.
 - xvii De his qui patientiam secularibus magis putant impendenda esse quam fratribus.
 - xviii De his qui patientiam mentientes ad iracundiam fratres silentio accendunt.
 - xix De his qui ex indignatione ieiunant.
 - xx De quorundam simulata patientia qui maxillam verberandam alteram ingerunt.
 - xxi Interrogatio quæ admodum christi mandatis obtemperantes evangelica perfectione fraudentur.
 - xxii Responso quod christus non solum factus est etiam voluntatis inspector sit.
 - xxiii Quis sit fortis et sanus qui succumbit alterius voluntati.
 - xxiiii De infirmi iniuriosi sint et iniurias ferre non possint.
 - xxv Interrogatio quod fortis sit qui non sustentat infirmum.
 - xxvi Responso quod infirmus non se sustinet.
 - xxvii Quomodo sit iracundia comprimenda.
 - xxviii Amicitias coniuratione initas firmas esse non posse.
- Explicunt capitula.**

Incipit collatio prima Abbatum Joseph et Amicicia. Cap. i.

B

Etatus

Joseph cuius nunc instituta ac precepta pandenda sunt unus ex tribus quorum in prima collatione fecimus mentionem. clare admodum familie ac primarius civitatis sue in egyptum fuit qui appellatur thymnis. et ita non solum egyptia. sed etiam greca facundia diligenter edoctus. ut vel nobis vel his qui eloquentiam penitus ignorabant. non ut ceteri per interpretem. sed per semetipsum elegantissime disputaret. Qui cum institutionem suam nos desiderare sensisset. percontatus primus. utrum nam esse mus germani fratres. audientesque a nobis quod non carnali. sed spiritali essemus fraternitate devincti. nosque ab exordio renunciationis nostre. tam in peregrinatione que ab utroque nostrum fuerat obtentu militie spiritualis arrepta. quam in cenobii studio individua semper coniunctione sociatos. tali usus est sermonis exordio.

Disputatio eiusdem senis de iusto amicitiarum genere. Cap. ii.

Amicitiarum ac sodalitates multa sunt genera. que diversis modis humanum genus dilectionis societate connectunt. Quosdam enim precedens commendatio. primus noticie. post etiam amicitie fecit inire commercia. In quibusdam vero contractus quidam seu dacti accepti. vel de pactio. charitatis federa copulavit. Quosdam negociationis seu militie vel artis ac studij similitudo atque communio amicitiarum vinculis nexerunt. per quem ita etiam effera sibi inuicem corda mansuescunt. ut etiam hi qui in silvis ac montibus latrocinis gaudent. et effusione humani sanguinis delectantur. suorum scelerum participes amplectantur ac fovencant. Est etiam dilectionis aliud genus

Collatio XVI Abbatis Joseph.

quod instinctu nature ipsi et sanguinitate lege connectitur. quia vel contubiles vel coniuges. vel parentes seu fratres. ac filij. naturaliter ceteris preferuntur. quod non solum humano generi. verum etiam omnibus alitibus atque animalibus inesse comprehenditur. Nam pullos vel catulos suos naturali affectu instigante sic protegunt ac defendunt. ut frequenter pro ipsis etiam obijcere se periculum mortisque non metuant. Denique etiam illa bestiarum vel serpentium vel alitum genera. que intolerabilis feritas ac letale virus ab omnibus separata esse cernit. ut sunt basilisci vel monocerotes vel griphes. cum etiam visu ipso cunctis perniciose esse dicantur. inter se tamen pro originis ipsius affectionisque consortio pacata et innoxia perseverant. Sed hec omnia que diximus genera charitatis. sicut malis ac bonis. feris etiam atque serpentibus videmus esse communia. ita etiam usque in finem certum est perseverare non posse. Etenim interrupta ea frequenter ac dividit locorum discretio. et obliuio temporalis. et verbi vel cause negotiorumque contractus. At enim ex diversis. vel lucri. vel libidinis. vel consanguinitatis. ac necessitudinum variarum societatibus acquiri solent. ita intercedente qualibet diversorum occasione solvuntur.

Unde indissolubilis amicitia sit

Cap. iij.

In his igitur cunctis unum genus est insolubile charitatis. quod nec commendationis gratia. nec officij vel munerum magnitudo. contractusque cuiusque ratio. vel necessitas iungit sed sola similitudo iungit. Hec inque eque nullis unquam casibus scinditur. quam non solum dissociare vel delere locorum vel temporum intervalla non prevalent. sed ne mors quidem ipsa diuellit. Hec est vera et indissolubilis dilectio. que gemina amicorum perfectione ac virtute concrevit. Cuius semel initum fedus. nec desideriorum varietas. nec contentiosa diruptio contrarietas voluntatum. Ceterum multos nos

uimus in hoc proposito constitutos. que cum pro charitate christi flagrantissima essent. soliditate devicti. non perpetuo eam. nisi indurpate servare potuerunt. quia licet bono societatis principio niterentur. non tamen uno nec pari studio arreptus propositum tenuerunt. fuitque inter eos quedam temporalis affectio. quia non equaliter utriusque virtute. sed unius patientia fruabatur. Que quamvis ab uno magnanimitate atque infatigabiliter retentetur. necesse est tamen eam alterius pusillanimitate dirumpi. Infirmitates namque eorum qui tepidius perfectionis expectant sanitatem. quantumlibet fortius tolerantia sustententur. ab ipsis tamen que infirmi sunt non feruntur. Habent enim insitas sibi commotionum causas que eos que tos esse non sinant. ut solent hi qui carnali egritudine detinentur. stomachi sui infirmitates et fastidia cocorum vel ministrantium negligentis imputare. et quantumlibet eis obsequium sollicitudo detinet. nihilominus tamen sanis causas sue commotionis ascribere. quas sibi utique vitio validitudinis sue inesse non sentiunt. Quamobrem hec est amicitie ut diximus fida indissolubilisque coniunctio. que sola virtutum paritate federatur. Dis enim inhabitare facit unius moris in domo. Et idcirco in his tantum indurpata potest dilectio permanere. in quibus unum propositum ac voluntas. unum velle ac nolle consistit. Quam si vos quoque cupitis inviolabilem retentare. festinandum est vobis ut expulsis primitus vicij mortificetque proprias voluntates. et uno studio atque proposito. illud quo propheta ad modum delectatur. gnauiter impleatis. ecce que bonum et que iocundum habitare fratres in unum. Quod non localiter sed spiritualiter oportet intelligi. Nihil enim prodest. si moribus ac proposito dissidentes una habitatioe iungantur. nec obest pariteri virtute fundatis. per locorum intervalla disiungi. Apud deum namque morum cohabitatio. non locorum unita fratres habitatio coniungit. nec potest unquam que integritas custodiri

De amicitia

vbi voluntatū diuersitas inuenit.

Interrogatio vtrū vale aliqd etia cōtra votū fratris effici debeat.

Lap. iij.

Oermanus. Quid est vno volente perficere aliquid qd fm deū modū z salubre p̄seperit alius nō prestet assensum. exequendum ne etiam contra votū fratris est. an pro eius arbitrio negligendum.

Respōsio q̄ perpetua amicitia nisi inter perfectos stare n̄ possit.

Lap. v.

Ioseph. Idcirco dixim̄ plena atq̄ perfecta z amicitie gratiam nisi inter perfectos viros eiusdeq̄ virtutis perseuerare non posse. quos eadem voluntas vniūq̄ p̄posita aut nūq̄ aut certe raro diuersa sentit. aut in his que ad profectū spiritualis pertinent vitē patitur dissidere. Qd si animos ceperint p̄tentionibus estuare. liq̄t vtiq̄ eos nūq̄ fm regulā qm̄ p̄dixim̄ fuisse cōcordes. Sed qz nemo potest a p̄fectione habere principiu. nisi qui ab ipso eius ceperit fundamēto. et vos nō qm̄ta eius sit magnitudo. sed que admodū ad eam perueniri possit inquiritis. necessariū reor vt paucis regulaz vobis eius ac tramitē quendam. per que gressus vestri dirigātur apiaz. vt patientie ac pad bonū facilius obtinere possitis.

Quibus modis inuiolabilis possit societas retēari. **Lap. vi.**

Prima igitur sunt vere amicitie in contemptu sbe mundialis et omnium quas habemus rerū de spectione fundamina. Quā enī iniustū atq̄ impium est. si post abrenūciatā mūdi z omnium que in eo sunt vanitatem. preciosissime fratris dilectiōi suppeller vilissima que superfluit p̄feratur. Secundum est. vt ita suas vniūq̄q̄ referet voluntates. ne se sapientem atq̄ consultum esse iudicans suis malit q̄ proximi diffinitionibus obedire. Tertium est vt sciat omnia etiā q̄ vtilia ac necessaria

estimat. postponēda bono charitatis ac pacis. Quartū. vt credat nec iustis nec iniustis de causis penitus irascendū. Quintū. vt aduersus se iracundiā fratris. etiā si ineratione conceptam. eodem modo q̄ suam curare desideret. sciens equaliter sibi perniciosam alterius esse tristitiam ac si aduersus aliu ipse moueatur. nisi eā q̄tū in se est etiā d̄ffis mēte depulerit. Postremū illud est. qd generale vicioz omnium preceptorium esse non dubiū est. vt se de hoc mūdo credat quotidie migraturum. Que persuasio non solū nullam in corde tristitiaz residere permittit. verum etiam vniuersos concupiscentiarum ac peccatorum omnium mōp̄rimet motus. Hec igitur quicumq̄ tenuerit. amaritudines ire atq̄ discordie nec pati poterit nec inferre. His autem cessantibus cum primum ille emulus charitatis in cordibus amicorum tristitie sen sit venena suffuderit. necesse est vt frequentibus iurgijs paulatim dilectione tēp̄facta. amātiū corda diu exulcerata quādoq̄ dissociet. Nam qui per callem p̄dicte directionis ingreditur. in quo ab amico vnq̄ suo poterit dissidere. qui p̄mum litium causam que ex paruulis rebus vilissimisq̄ materijs generari solet. nihil suum vendicans radicitus amputauerit. illud quod in actibus apostolorum legimus de vnitae credentiu z omni virtute custodiēs. Multitudinis autē credentium erat cor vnum z anima vna. nec quisq̄ eorum que possidebāt aliqd suum esse dicebat. sed erant illis omnia communia. Deinde quemadmodū ab eo seminariū dissensionis exurget. qui nō suę sed fratris seruiens voluntati. domini atq̄ auctoris sui fuerit imitator effectus. qui loquēs ex persona hominis que gerebat. Non veni inqt vt facerēz volūtatē meā s̄ volūtatē ei? q̄ me misit. Quo autem modo vllum contentionis fomitem suscitabit. qui de intelligētia ac sensu suo. nō ta z p̄prio iudicio q̄ fratris credere decreuit examini. p̄ eius s̄z arbitrio. vel

Collatio XVI Abbatis Joseph.

probans sua inuenta. vel improbens. et
enangelicus illud pij cordis humilitate
consummans. verumtamē nō sicut ego
volo sed sicut tu vis. Aut qua ratioe ali
qd quo frater mellificet. admitte. q̄ lo
no pacj nihil iudicat esse preciosius. dñi
ce illius sententię memoriā nō amittens
In hoc cognosceť oēs q̄ mei estis disci
puli. si dilectionez habueritis ad inuicē
per quā velut spāli signaculo gregē om
niū suarum in hoc mūdo voluit chris
tus agnosci. atq; hoc a ceteris vt ita di
xerim caractere discerni. Quia vero ex cā
vel in se recipere vel in alio residere rāco
rem tristitię sustinebit. cui summa diffi
nitio est iracundie quę perniciosa et illi
cita est iustas causas esse non posse.
eodem q̄ se modo succensente sibi fratre
orare nō posse. quo si fratri suo ipse succē
seat. illam domini saluatoris humili sp
retinens corde sententiā. Si offers mu
nus tuum ad altare. et ibi recordatus fu
eris q̄ frater tuus habet aliquid adūsuz
te. relinque ibi munus tuū ante altare. et
vade prius reconciliari fratri tuo. et sic
veniens offer munus tuū. Nihil enim
proderit si te quidem asseras nō irasci. et
credas te implere illud mādātū quo dicit
sol non occidat super iracundiā vestrā.
et qui irascitur fratri suo reuserit iudi
cio. alterius vero tristitiam quā delinire
tua mansuetudine potuisti. contumaci
corde despicias. Eodem nāq; modo p̄
cepti dominici p̄uaricatione plecteris.
Qui enī te irasci aduersus alterū nō de
bere dixit. nec alterius p̄temni tristitiam
debere dixit. quia non interest apud deū
qui omnes hoies vult saluos fieri. vtruz
te an alium quempiā perdas. Unum si
quidem cuiuslibet interitu ei nascitur de
trimentum. itidem q̄ illi cui grata omni
um perditio est. vnū lucrum. vel tua vel
fratris morte cōquiritur. Quemadmo
dū postremo poterit vel tenues p̄ fratres
retinere tristitiam. qui se credit quotidie
imo continuo ab hoc seculo migraturū.

**¶ Quibus de causis inter spirita
les nascatur dissensio. Cap. viij.**

**¶ De nec iracundie postponendum.
Cap. viij.**

Sicut ergo nihil preponendum
est c̄aritati. ita furori vel iracū
die nihil est contrario postpo
nendum. Omnia nanq; q̄uis vtilia ac
necessaria videantur spernenda tamen
sunt. vt ire perturbatio venietur. et om
nia etiā quę putantur aduersa susci
pienda atq; toleranda sunt. vt dilectio
nis paci s̄q; tranquillitas illibata serue
tur. quia nec ira atq; tristitia perniciosi
us quicq; nec c̄aritate vtilius creden
dum est.

**¶ Quibus de causis inter spirita
les nascatur dissensio. Cap. viij.**

Nam quemadmodum carnales
nā ad huc et imbecilles fratres ob
vilem terrenam q̄ sbam cito in
imicus disungit. ita etiā iter spiritales
gignit pro intellectu et diuinitate discor
diam. Ex qua sine dubio contentiones
rixęq; verborum. quas apostolus dam
nat. plerumq; consurgunt. vnde conse
quent' diuorcia inter vnanimos fratres
hostis inuidus ac malign' iterferit. Ve
ra est namq; sapientissimi salomonis il
la sentētia. Odiū suscitatur contentio. vni
uersos vero qui non contendunt prote
git amicitia.

**¶ De amputandis etiam spiritali
bus causis discordiarū. Cap. ix.**

Quia propter ad conseruandaz
perpetuam et indiuiduam c̄a
ritatē. nihil prodest primā cau
saz amputasse discidiū. quę nasci solet
rebus caducis atq; terrenis. et vniuersa
despexisse carnalia. atq; omniū quib; no
ster vsus indiget rerum. indiscretam cō
munionem fratribus permisisse. nisi etiā
secundā q̄ sub specie spiritaliū sensuum
nasci solet similiter abscondentes. acquisi
erimus in omnib; hūilem sensum. et con
sonas voluntates.

**¶ De optimo examine veritatis.
Cap. x.**

De amicitia

Hemini namque cum me adhuc ad
herere pro sortio etas iunior horita
ret huiusmodi nobis intelligentiā
vel in moralibus disciplinis
vel in scripturis sacris frequenter instrā. ut
nihil ea verius. nihilque rationabili cre
deremus. Sed cum in vniū conuenientes
sentias nostras p̄mere cepissemus. quedā
cōmuni exatatiōe discussa. primum ab
altero falsa ac noxia notabātur. mox de
inde ut p̄uiciosa cōmuni. p̄nunciata iudicio
dānabātur. que int̄m prius infusa
a diabolo luce clarius fulgebāt. ut fa
cile potuissent generare discordiā. nisi p̄
ceptū seniorū velut diuinū quoddā ora
culū custoditū ab omni nos p̄tentione re
uocasset. quo ab illis legali quadā san
ctione p̄scriptū est. ut neuter nostrum
p̄ iudicio suo quā frat̄i crederet. si nūquā
vellet diaboli calliditate deludi.

Unimpossibile sit quēquā qui p̄
prio fidit iudicio diaboli illusi
one nō decipi. **Lap. xij.**

Aleni sepe illud quod apostolus di
cit. p̄batuz est euenire. Ipe enī
sathanas transfiguratur se in an
gelū lucis. ut obscurā ac tetrā caliginem
sensuū. p̄ vero lumine scientiē fraudulē
ter effundat. Qui nisi humili et mansue
to corde suscepti. maturissimi frat̄is vel
p̄batissimi senioris refuētur examini. et
eorū iudicio diligēt̄ excussi. aut abijciā
tur. aut recipiantur a nobis. sine dubio
venerātes in cogitatiōibus nostris. pro
angelo lucis angelum tenebrarū gūssis
mo feriemur interitu. Quā perniciōs
possibile est euadere quēpiam iudicio. p̄
prio confidentes. nisi hūilitatis de ama
tor et executor effectus. illud quod ap̄ls ma
gnopere deprecatur omni contritione cor
dis implenerit. Si qua ergo inquit con
solatio in christo. si quod solatiū charita
tis. si quasi viscera miserationis. implete
gaudiū meū ut idē sapiatis. eandē cha
ritatē habentes. vnanimes idipm̄ senti
entes. nihil per contentiōnē neque per ina
nē gloriā. sed in humilitate superiorēs vo

bis metip̄is alterutrū arbitrātes. et illud
honore alterutrū p̄ueniētes. ut p̄l. vñ
quisque consorti suo scientiē et sanctita
tis ascribens. summā discretiōis de in
alteri magis quā in suo credat stare iudicio

**Quā obcausam non debeant i
seniores in collatione contem
ni.** **Lap. xij.**

Sepe autem accidit. siue illusio
ne diaboli. siue intercessu errorū
humani. quo nullus est in hac
carne qui falli velut homo nō possit. ut
et ille interdum qui acrioris ingenij sciē
tięque maioris est. aliquid falsum mēte cō
cipiat. et ille qui tardioris ingenij ac mi
noris est meriti. rectius aliquid veriusque
persentiat. Et idcirco nullus sibi quāuis
scientia p̄ditus inani timore p̄suade
at. quod possit collatione alterius non
egere. Nam etiam si iudicium eius dia
bolica non fallat illusio. elationis tamē
et superbię graniores laqueos non eua
det. Quis enim hoc sibi absque igenti po
terit usurpare perniciē. cum vas electio
nis in quo christus ut ip̄e professus ē lo
quebatur. ob hoc solum modo se asserat
hierosolimā conscendisse. ut cum suis co
apostolis euangelium. quod gentibus re
uelante et cooperante domino predica
bat. secreta examinatione cōferret. Per
quod ostēditur nō solum vnanimitatē
atque concordiam per hęc p̄cepta serua
ri. verum etiam cunctas diaboli aduer
santis insidias et illusionum eius laque
os non timeri.

**Charitas non solum res dei
sed etiam deus sit.** **Lap. xij.**

Quique intantum virtus chari
tatis extollitur. ut eam beatus
Johannes apostolus. nō solū
re dei. sed etiam deum esse pronūciat dicens
Deus charitas est. et qui manet in cha
ritate in deo manet et deus in eo. Nam
usque adeo illam diuinā esse perspiciam
ut illud ap̄li manifestissime vigere senti
am. in nobis. quā charitas dei diffusa ē in
cordibus n̄ris. p̄ sp̄m̄ sanctū quod habitat in nobis

Collatio XVI Abbatis Joseph.

Quod tale e ac si dicat. Quoniam deus diffusus est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui habitat in nobis. Qui etiam cum ignoremus quid debeamus orare. interpellat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Qui autem scrutatur corda scit quod desideret spiritus quoniam secundum deum postulat pro sanctis.

De gradibus charitatis.

Capitulum.

Item igitur charitatem quam dicitur agape. possibile est omnibus exhibere de qua beatus apostolus. Ergo dum tempus habemus inquit operemur bonum ad omnes. maxime autem ad domesticos fidei. Quae in tantum omnibus est generaliter exhibenda. ut eam etiam inimicis nostris a domino iubeamur impendere. Nam diligite inquit inimicos vestros. Diatresis autem. id est affectio. paucis admodum et his quae vel paritate morum vel virtutum societate conexus sunt exhibetur. licet etiam ipsa diatresis. multa in se differentiam habere videatur. Aliter enim parentes. aliter iunges. aliter fratres. aliter filii diliguntur. et in ipsa quoque horum affectuum necessitudine magna distantia est. nec uniformis parentum dilectio erga filios invenitur. Quod etiam Jacob patriarche probatur exemplo. qui cum esset duodecim filiorum pater. omnesque paterna charitate diligeret. tamen propensiore Joseph dilexit affectu. ut de eo aperte scriptura commemorat. Inuidebant autem ei fratres sui. eo quod diligeret eum pater suus. scilicet non quod vir iustus et pater non valde diligeret etiam ceteram plebem. sed quod huius quia typum domini preferbat affectui dulcius quod ammodo atque indulgentius inhereret. Hoc etiam de Johanne euangelista legitur evidenter designari. cum de ipso dicitur. Discipulus ille quem diligebat iesus. cum utique etiam reliquos undecim similiter electos. ita precipua dilectione complexus sit. ut hoc etiam euangelica attestatio designet dicens. Sicut dilexi vos et vos diligite inimicum. De quibus et alibi dicitur. Diligens suos qui erant in mundo usque in finem dilexit eos. sed hic unius dilectio non erga

reliquos discipulos teporem charitatis. sed largiore erga hunc superabundantiam amoris expressit. quae et virginum privilegium et carnis incorruptio conferebat. Quae idcirco velut sublimior cum quadam exceptione signatur. quia non eam odii comparatione. sed affluentior gratia exuberantissimi amoris extollit. Tale quid etiam ex persona sponsae legitur in cantico canticorum dicitur. Ordinate in me charitatem. Hec enim est vere charitas ordinata. quam odio habens neminem quosdam mentiorum iure plus diligit. quaeque cum generaliter diligit cunctos. excipit tamen sibi ex his quos debet at peculiari affectione complecti. et rursum in ipsos qui in dilectione sumi atque precipui sunt. aliquos sibi qui ceterorum affectui super extollantur excipit.

De his qui vel sua vel fratrum commotione dissimulatione corroborent.

Capitulum xv.

Contra novimus quod vitinae ne sciremus. nonnullos fratrum tantum esse obstinationis atque duritiae. ut cum vel suos aduersus fratrem. vel fratris aduersum se senserint animos excitatos. ad dissimulanda mentis suae tristitiam. quam ex indignatione alterutro commotionis exorta est. secedentes ab eis quos humile satisfactione atque colloquio lenire debuerant. aliquos psalmorum incipiunt decantare versiculos. Qui dum conceptam cordis amaritudinem delinire se putant. insultando augent. quod statim extinguere potuerunt si magis anxii atque humiles esse voluissent. ut oportuna compunctio et ipsorum cordibus mederetur. et fratrum animos deliniret. Nam illo utique modo pusillanimitatis immo superbiae suae vicium palpant. et natiunt potius quam extirpant fomitem iurgiorum. donec illius preceptionis immemores. qua ait. Qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. et si recordatus fueris quod frater tuus habet aliquid aduersum te. relinque ibi munus tuum ad altare. et vade pacem reconciliari fratri tuo. et tunc veniens offeres munus tuum.

De amicitia

De eo q̄ si frater aduersum nos aliquid habeat similitatis mūera orationū nostrarū a domino respiciatur. **Cap. xvi.**

Intantum igitur nō vult nos deus noster alteri respectui habere tristitiam. vt si aliquid aduersus nos frater habuerit. nec munera nostra suscipiat. id est. nō orationes sibi a nob permittat offerri. donec de animo tristitiam iuste iniusteve cōceptaz. celeri satisfactione tollamus. Neq̄ enim ait si habet veram querelam aduersum te frater tuus. relinque ibi munus tuū ad altare. & vade prius reconciliari fratri tuo. si recordatus fueris inquit. quia frater tuus habet aliquid aduersum te. id est. etiam si leue aliquid ac vile sit q̄ fratris in te fuerit excitata cōmotio. et hoc memoriā tuā subita recordatione pulsauerit. scias te offerre precum tuarū spiritualia. munera nō debere. nisi prius qualibet excusa oratione tristitiā de corde fratris benigna satisfactiōe depuleris. Si igitur euangelicus hmo etiā. p̄ preterita et minima similitate. ac de exiguis obozta causis. satisfacere nos irascētibz. iuber. quid de nobis miseris fiet. qui recentes & maximas causas nostrorū errore cōmissas. p̄tinaci dissimulatione cōtemnimus. & inflati tumore diabolico. dum humiliari erubescimus. auctores nos fraterne tristitię denegamus. ac rebelli spiritu subiecti p̄ceptū dñi dedignant. neq̄q̄ ea vel obseruari debere vel impleri posse contēdimus. Eoq̄ fit vt iudicantes eū impossibilia vel incōgrua p̄cepisse. efficiamur h̄m apostolū nō factores. s̄ iudices legi.

De his qui patientiam secularibus magis putat impedendāz esse q̄ fratribus. **Cap. xvii.**

Iud quoq̄ q̄bus lacrymis est tessendum. q̄ nō nulli fratrum fuerint contumelia cuiuslibet h̄mōnis accens. si alterius cuiuspiā qui eos lenire desiderat precibus fatigetur. cum audierint nequaq̄ debere adu-

sus fratrem cōcipere tenere ve tristitiāz. h̄m illud qd̄ scriptum est. qui irascit fratri suo reus erit iudicio. et sol nō occidat super iracundiā vestrā. proclamāt illico. Si paganus aliquis. si secularis hoc fecisset. aut ita dixisset. recte debuit sustineri. Quis autē ferat fratrem tam grauis cōscium culpe. aut tam insolens de ore cōuiciū proferentē. Quasi vero patia infidelibus tantū. atq̄ sacrilegis. et nō omnibus sit generaliter adhibenda. aut iracundiā contra gentilem noxia contra fratrem utilis estimanda. cū vtiq̄ perturbate mentis obstinata cōmotio. nō dissimile contra quēnis fuerit excitata sibi iferat detrimentū. Quante autem obstinationis. immo recōrdie est. vt nec ipam verborū proprietatē brute mentis stupore discernat. Quia n̄ dicitur. om̄is qui irascitur alienigene reus erit iudicio. qd̄ fortasse poterat h̄m illorū sensus. cōtra confortes nostrę fidei & cōsolationis excipere. s̄ significanter expressit euāgelicus hmo dicens. Om̄is qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. Licet itaq̄ h̄m regulam veritatis omnē hōiem fratrem debeam accipere. tamē hoc i loco magis fidelis ac nostre cōuersationis particeps q̄ ethnicus fratris vocabulo designatur.

De his qui patientiā mentientes ad iracundiā fratres silentio accendunt. **Cap. xviii.**

Iud vero quale est q̄ interdū patientes esse nos credimus. qz respondere p̄temnimus. lacessit. s̄ ita cōmotos fratres amara taciturnitate vel motu gestu qz irrisorio s̄blatnamus. vt eos magis ad iracundiāz vultu tacito prouocemus. quā tumida potuissent incitare cōuicia. i eo nos estimātes minime apud deū reos. qz nihil ore protulimus. qd̄ nos notare hominū iudicio aut condemnare potuisset. Quasi vero apud deū verba tantū modo. & n̄ precipue volūtas vocetur in culpam. et opus solum peccati. et nō etiā votū ac p̄positū habeatur in crimine. aut h̄m

Collatio XVI Abbatis Joseph

quod unusquisque fecerit per loquelam. et non quod etiam per taciturnitatem facere studuerit. in iudicio sit querendum. Non enim sola commotionis illate qualitas. sed etiam appositum irritatis in noxa est. Et idcirco non quemadmodum iurgium fuerit excitatum si cuius conflagrauerit vicio. verum iudicis nostri perquiret examen. Affectus enim peccati non ordo considerandus est admittendi. Quid enim differt utrum quis gladio ipse peremerit fratrem an aliqua ad mortem fraude compulerit. cum ipsius eum dolo vel crimine constet extinctum. Quasi vero cecum in preceps manu propria non impigisse sufficiat. cum similiter reus sit qui periculum et imminentem iam foueam cum potuerit reuocare contempserit. aut ille solus in crimine sit qui manu sua quempiam laqueauerit. et non etiam is qui vel parauerit vel ingesserit laqueum. vel certe cum potuerit auferre nonauerit. Ita igitur tacere nihil prodest. si idcirco nobis indicamus silentium. ut quod agendum conuicio fuerat hoc taciturnitate faciamus. assimulantes quosdam gestus. quibus et ille queque curare nos oportuit vehementiori inarscenscat iracundia. et nos super hec omnia damno illius ac perditione laudemur. quasi vero non etiam ex hoc ipso quis criminiosior sit. quod gloriam sibi de fratris voluerit perditione conquirere. Utrique enim tale silentium erit equaliter noxium. quia sicut exaggerat in alterius corde tristitiam. ita in suo non permittit extinguere. Contra quos illa prophete satis proprie est directa maledictio. **De qui potat amicum suum. mittens fel suum. et inebrians ut aspiciat nuditatem eius. repletus est ignominia pro gloria.** Illud quoque quod per alium de talibus dicitur. **Quia omnis frater supplantans supplantabit. et omnis amicus fraudulenter incedet. et vir fratrem suum iridebit. et veritatem non loquetur. extenderunt enim linguas suas quasi arcum mendacium et non veritatis.** Sepe autem ficta patientia etiam acriter ad iracundiam quam sermo succendit. et atrocissimas verborum transcendit iniurias. ma-

ligna taciturnitas leniusque tolerantur in inimicorum vulnera quam irridentibus subdola blandimenta. De quibus proprie dicitur per prophetam. **Dolliti sunt sermones eius super oleum. et ipsi sunt iacula.** Et alibi. **Verba callidorum mollia. hec autem ferunt impenetrabilia ventris.** Quibus etiam illud potest eleganter aptari. **In ore pacem cum amico suo loquitur. et occulte ponit ei insidias. quibus tamen magis decipitur ipse qui decipit.** Nam qui preparat ante faciem amici sui rete. circumdat illud pedibus suis. et qui fodit foueam. primo suo incidet in eam ipse. Denique cum magna ad comprehendendum dominum cum gladiis et fustibus multitudo venisset. ne in auctoritate vite nostre illo cruentior extitit parricida. quam qui cunctos ficto salutatiois honore preueniens osculum subdole charitatis ingessit. **Cui dominus. Juda inquit osculo filium hominis tradis. id est. amaritudinem persecutiois atque odij tui. hoc tegmen assumpsit. quo dulcedo vere amoris exprimitur.** Apertius quoque ac vehementius per prophetam vis huius dolor exaggerat. **Quia si inimicus inquit meus maledixisset mihi. sustinuissem utique. et si is qui oderat me super me magna locutus fuisset. abscondissem me forsitan ab eo. Tu vero homo unanimis dux meus et notus meus. qui simul mecum dulces capiebas cibos. in domo dei ambulauimus cum consensu.**

De his qui ex indignatione ieiunant. Cap. xix.

Mundum quoque plantam tristitie genus est. quod dignum commemoratione non fuerat. nisi id a nonnullis fratribus sciremus admitti. qui cum tristificati fuerint vel irati. ab ipso etiam pertinaciter abstinent cibo. ita ut quod etiam dicere absque pudore non possumus. illi qui dum placidi sunt refectionem cibi usque ad horam sextam. vel ut multum non negant se posse differre. cum fuerint tristitia vel furore suppleti. ieiunia etiam biduana non sentiunt. tantaque in edie defectio. iracundie satietate sustentent. In quo plane

De amicicia

facilegij crimen euidenter incurrunt. ieiunia scz q̄ soli deo p̄ humilitione cordis & purgatione vicioꝝ sunt specialit̄ offerēda. p̄ diabólico tumore tolerātes. Q̄d tale est ac si orationes atq; sacrificia nō deo sed demonijs deferāt illāq; moſaycam increpationē mereātur au dire. Sa crificauerūt demonijs & nō deo. dijs q̄s ignorabant.

De quorundam simulata patie tia qua marillas verberandam alteram ingerit. Cap. xx.

Don ignoramus etiā aliud de mentie genus. q̄d s̄ colore fūca te patientie in nōnullis fratrib; inuenitur. quib; parū est iurgia commo nisse nisi etiā instigatorijs verbis vt feri antur iritent. cum vtiq; vel leui fuerint impulsione cōtracti. aliā quoq; partem corporis ingerūt verberandā. quasi per hoc perfectionē mandati illius impleu ri quo dicitur. si quis te percusserit in dex terā maxillā tuā. prebe illi et alterā. scri pturē vim ac p̄positū penitus ignorātes. Euangelicā namq; patientiā per iracū die viciū exercere se putant. Ob q̄d radi citus excidendum. nō solum vicissitudo talionis. et p̄certādi irritatio prohibet. s̄ etiam furores verberātis geminate iu bebimur iniuriē tolerantia mitigare.

Interrogatio quemadmodum christi mandatis obtemperantes euangelica perfectioe fraudentur. Cap. xxi.

Ermanus. Quomodo resp̄ hendendus est is qui precepto satisfaciens euāgelico nō soluz nō intulit talionē. s̄ etiā paratus ē vt si bi geminetur iniuria?

Responsio q̄ christus nō soluz facti sed etiā voluntatis inspec tor sit. Cap. xxii.

Joseph. Sicut Paulo ante dictuz est. nō solum res ipsa que geritur. s̄ etiā qualitas mē tis & p̄positum facientis est intuen dum. Et idcirco si id q̄d ab vnoquoq; perfici

tur. quo animo fiat. vel quo procedat af fectu. intimo perpēdatis cordis examie. videbitis patientie lenitatisq; virtu tem nequa q̄ posse cōtrario spiritu. id ē impatientie ac furoris impleri. Si q̄des dñs noster atq; saluator ad profundas nos instruens patientie lenitatisq; virtu tē id est. nō vt labijs eā tantūmodo p̄ feramus. s̄ vt intimis aīe nostrē abditis recondamus. istā nobis perfectiois euā gelice formulā dedit dicens. Si quis te p̄ cussit in dextera maxilla tua. prebe illi & alterā. subauditur sine dubio dexteram. Quē alia dextera nisi interioris homis vt ita dixerim facies potest accipi. Per hoc omnē penitus iracū die fomitez te p̄ fundis cū piens aīe penetralib; extirpare id est. vt si exterior dextera tua impetum ferientis exceperit. interior quoq; hō per humilitatis assensum dexterā suā prebe at verberandā. cōpatiens exterioris ho minis passionē. et q̄dammodo succū bēs atq; subijciēs suum corpus ferientis in iurie. ne exterioris hominis cede vel taci tus intra se moueatur interior. Videtis ergo longe eos ab euāgelica perfectioe distare. que patientiā docet nō verbis. s̄ interiore cordis tranquillitate. suandā. eamq; a nobis cū quid aduersi euenerit ita precipit custodiri. vt nō solū nosmet ipsos alienos ab iracū die perturbatioe fuemus. s̄ etiam illos qui suo cōmoti sūt vicio succūbentes iniurijs eoz ad placiditatē expleta cedis satietate cogamus. furores eorum nostra lenitate vincentes. Et ita etiā illud apostolicū implebim? Noli vinci a malo. s̄ vince in bono ma lum. Quod ab illis impleri nō posse certissimū est. qui illo spiritu ac tumore verba lenitatis atq; humilitatis emittunt. vt nō solum nō mitigent p̄ceptū furoris incendiū. sed magis illud tam in suo q̄s in fratris cōmoti sensu faciāt conflagra re. qui tamē etiā si possent aliquo modo ipi mites ac placidi permanere. nō sic q̄ dem aliquos iusticie fructus caperēt. cu; damno proximi patientie sibi gloriā ven

Collatio xvi Abbatis Joseph

dicantes. 7 per hoc ab illa apostolica charitate omnimodis alieni. que non querit que sua sunt. sed ea que aliorum. non enim ita diuitias concupiscit. ut lucrum sibi de proximi faciat detrimento. nec acquirere quicquam cum alterius desiderat nitiditate.

¶ Ille sit fortis et sanus qui succumbit alterius voluntati

Cap. xxij.

Sciendum sane generaliter illi partes agere fortiores. qui voluntati fratris suam subiicit voluntatem. quam eum qui in defendendis suis diffinitionibus ac tenendis pertinacior inuenitur. Ille enim sustentans ac tolerans proximum sani ac validi. hic autem infirmi et quodammodo egrotantis obtinet locum. que ita palpari necesse est ac foveri. ut interdum etiam a rebus necessariis pro eius quiete ac pace salubre sit aliquid relaxari. In quo quidem non se credat quis aliquid de sua perfectione minuisse. tam et si quiddam de proposita districtione contescendo solumiserit. sed e contrario multo amplius se pro longanimitatis et patientie bono nouerit acquisisse. Apostolicus namque preceptum est. Eos qui fortes estis. inbecillitates infirmorum sustinete. et alterorum onera vestra portate. et sic ad implebitur legem christi. Quis enim infirmus sustinet infirmum nisi non tolerare poterit. aut curare languentem is qui similiter egrotat. sed ille medicum tribuit inbecillo. qui inbecillitati ipsi non subiacet. Verito enim ei dicit. Deo dice cura te ipsum.

¶ Infirmi iniuriosi sint et iniurias ferre non possunt. **Cap. xxiii.**

Notandum etiam illud est. infirmorum naturam esse semper eius modi. ut prompti quidem ac faciles sint ad contumelias ingerendas. et iurgia conferenda. ipsi vero ne minima quidem iniurie velint suspitione contingi. cumque inferentes pro eterna conuicia considerata supererogant libertate. ne parua quidem atque lenissima sustinere con-

tenti sunt. Ideoque secundum predictam seniorum sententiam. charitas stabilis atque indurpata non poterit perdurare nisi inter viros eiusdem virtutis atque propositi. Scindi etiam necesse est eam quocumque tempore quanta libet fuerit cautione ab altero custodita.

¶ Interrogatio quomodo fortis sit qui non semper sustentat infirmum.

Cap. xxv.

Oermanus. In quo ergo laudabilis perfecti viri potest esse patientia. si tolerare non preualet semper infirmum.

¶ Responsio quomodo infirmus se non sustinet. **Cap. xxvi.**

Joseph. Nec ego dixi. quod illi qui fortis est ac robustus. virtus tolerantiaque vincenda sit. sed quod infirmi pessima validudo illius qui sanus est sustentatione nutrita. atque in deterius quotidie plabens. generatura sit causas ob quas vel ipse ultra non debeat sustineri. vel certe patientiam proximi notam ac deformationem impatientie sue esse conueniens. abire quicquam mauult quam semper magnanimitate alterius sustineri. Nec ergo ab his qui sodalitati affectus cupiunt inuolabilem custodire. pro omnibus obsequanda censemus. ut primum quibuslibet iniuriis lacessitus non solum labia sed etiam profunda pectoris sui monachus tranquilla custodiat. que tamen si senserit vel tenuiter fuisse turbata. omni semetipsum taciturnitate contineat. et illud quod psalmista commemorat diligenter obseruet. turbatus sum et non sum locutus. et dixi custodiam vias meas. ut non delinquam in lingua mea. posui ori meo custodiam. dum conlisteret peccator aduersus me. obmutui et humiliatus sum. et filii a bonis. nec penitentem considerans statum. ea proferat que ad horam turbulentus suggerit furor. dictatque animus asperatus. sed vel recolat gratiam preterite charitatis. vel reformandae pacis redintegrationem mente prospiciat. eamque velut continuo reuersuram etiam in ipso commotionis tempore contemplet.

De amicitia

Quis se ad dulcedinem referuat concordie morfuture amaritudinem pñtū non sentiet iurgiorum et ea potissimū re spondebit e quibus vel a semetipso reus fieri vel ab alio reprehēdi restituta charitate non possit sicq; adimplebit ppheticum illud eloquiū. In ira niememoz eris.

Quemadmodum sit iracundia compruenda. Cap. xxvij.

Quilibet ergo nos oportet omnia iracundie motus et gubernatrice discretione moderari ne illud quod a salomōe dānat, precipiti furorera premit. Totā irā suā pferat ipse sapiēs at dispensat per partes id est stultus quē ad ultionē sui ire perturbatiōe succenditur sapiens autem paulatim eam maturitate consilij ac moderationis extenuat et expellit. Tale est et illud quod ab apostolo dicitur. Nō vosmetipsos vindicātes charissimi sed date locū ire id est nequē ad vindictam iracundia cogente tēdatis sed date locum ire hoc est non sint corda vestra sic impatientie ac pusillanimitatis angustijs coartata ut violentā cōmotionis procellam cū irruerit sustinere nō possint sed dilatamini in cordib; vestris suscipiētes aduersos iracundie fluctus in illis extētis sinibus charitatē quā oīa suffert oīa sustinet et ita mēs vīa amplitudine longanimitatis ac paciētie dilatata habeat in se consiliorū salutare recessus in quibus receptus quodāmodo atq; diffusus teterrimus iracundie fumus protinus euanescat. Vel certe ita intelligendum est. Damus locum ire quotiens cōmotioni alterius humili atq; tranquillā mente succūbimus et quodāmodo dignos nos qualibet iniuria profites impatiētie seuenti obsequimur. Ceterū hi qui ita sensus apostolicę perfectionis inclināt ut locū ire illos dare existiment qui ab irascente discedunt videntur mihi dissensionū fomites nō abscedere sed nutrire. Nisi enī iracundia proximi humili statim satisfactione vincatur

prouocataz fugiēs potius q̄ declinat. Illud quoq; huic simile est quod salomō ait. Noli festinare i spiritu tuo irasci quia ira in sinu insipientiū requiescit et noli pcurrere in rixam cito ne peniteat te in nouissimo. Neq; enī ita festinationē rixe vel iracundie culpā ut earundē approbet tarditatem. Similiter et illud suscipiendum est. Stultus eadem ipa hora pronūciat iram suā occultat aut ignominiam suā astutus. Non enī ignominiosā iracundie passionem ita a sapientib; occultari debere decernit ut iracundie velocitatem culpās nō prohibeat tarditate quā utiq; si per necessitatem humane infirmitatis irruerit ideo censuit occultandam ut dū ad presens sapienter obtegatur impetuum debeat. Hec enī natura est ire ut dilata lāguescat et pereat prolata vero magis magisq; cōflagret. Dilatanda ergo atq; āplianda sunt peccata ne angustijs pusillanimitatis arata iracundie turbulentis effibus operentur et recipere sicut prophetam illud nimis latum mādatum dei angusto corde nequeamus nec dicere cū ppheta viam mādatoꝝ tuoz cūcurri cū dilatares cor meum. Nam quia longanimitas sapientia sit euidentissimis scripture testimonijs edocemur. Longanimus enim vir nimis in prudētia pusillanimis at valde insipiens ē. Et idcirco de illo quod sapientie donū laudabiliter a dño postulauit scriptura cōmemorat Et dedit dominus Salomoni sapientiaz prudentiamq; multam nimis et latitudinem cordis quasi arenā maris innumerabilem. **Amicitias coniuratione innitas firmas esse non posse.**

Cap. xxvij.

Illud quoq; multis ē experientis sepiissime cōprobatum nullo modo eos qui amicitiarū fedus coniurationis iniere principio idēruptam potuisse suare concordiaz sine quę eam nō pro desiderio perfectionis nec pro apostolice charitatis imperio s; pro

Capitula

amore terreno. 7 p̄ necessitate ac vinculu
pacti retinere conati sunt. sine qd̄ ille cal
lidissimus inimicus vt eos p̄uaricato
res sui faciat sacramenti. celerius ad irru
penda amicitiaru vincula p̄cipitat. Cer
tissima ergo est prudentissimoru virozu
illa sententia. vera concordia 7 individua so
cietate nisi inter emendatos mores. ei?
demq; virtutis ac propositi viros stare
no posse. Hec de amicitia beat? ioseph
spiritali narratioe disseruit. nosq; ad cu
stodienda sodalitates perpetua charita
tem ardentius incitauit.

**Explicit collatio prima abbatis
Ioseph de amicitia. Incipiunt
capitula collationis secunde eius
de senis de definiendo. Cap. i.**

- Q**ue vigilis q̄s pertulimus.
De abbat̄ germani anxietate su
per sponsiois n̄re recordatione.
Quid in ad hoc visum sit.
Interrogatio abbat̄ Ioseph no
straq; responsio vnde anxietas
emerisset.
Expositio abbatis germani cur
vel in egypto residere mallems
vel retraheremur ad syriam.
Interrogatio abbatis ioseph an
in egypto maior profectus nob
q̄ in syria conferretur.
Responsio de differentia instituti
onu vtriusq; pronuncie.
Perfecti viri nihil absolute
debeat definire. vl vtra sine pec
cato possint definita rescindere.
Cp̄leruq; vtilius sit statuta ir
rumpere q̄ implere.
Interrogatio nostra de metu p̄
bite in cenobio syrie sp̄sionis
Responsio q̄ p̄positu gerētis no
negocij sit considerad? effect?
Abomi puentis malignis auc
torib; non profuerint. nec b̄ois
mala gesta nocuerint.
Responsio nostra q̄ causa a nob
exegerit sacramentu sp̄siois.
Disputatio senis q̄ sine culpa ac

- tionis ordo mutetur dūmodo
boni studij capiatur effectus.
Interrogatio an absq; peccato
sit qd̄ infirmis nostra scientia
occasionē ingerit mētiendi.
Responsio q̄ no p̄pter infirmoz
scandalu scripturaruz veritas
sit mutanda.
Veniabilis mēdacio sancti tā
q̄ elleboro vli sint.
Obiectio q̄ illi tantum impune
mendacio vli sint qui sub lege
vixerunt.
Responsio eo q̄ licentia menda
cy que ne in veteri quidē indul
ta ē testamēto veniabiliter a ml
tis fuerit vsurpata.
Veniabile plerūq; mendaci
uz 7 noxiam veritatem etiam
apostoli esse censuerint.
An interrogantibus occultā cō
tinentiā sine mēdacio oporteat
ppalari. et an suscipienda sint q̄
semel fuerint recusata.
Obiectio q̄ oporteat quidem ab
scondi continentiam sed susci
pi recusata nō debeant.
Responsio q̄ irrationabilis sit h̄
ius diffinitionis pertinacia.
Quomodo abbas pyamon suā
continentiā celare maluerit.
Testimonia scripturarum de cō
mutatis diffinitionibus.
Anō s̄m imēsitatē prescie diui
nina clemētia. s̄m p̄ntes accl?
vl imūeret vnūquēq; vl p̄nat
xxvij. Sancti viri pertinaces ac du
n esse nō possint.
Interrogatio an sit contrarium
predicte sententie illud qd̄ d̄
iurari 7 statui.
Responsio in quib; immobilis
definitio sit tenēda. et in qb; si
oportuerit rescindenda.
Quēadmodum debeat celanda
cōmitti.
Ribil super his q̄ ad vsum cō